

بر اساس سخن امام باقر علیه السلام مرگ در چه حالی عبادت است؟

عبادت بزرگ **مُردن در حال کار و تلاش عبادت خداست.**

«... قدم هایش را تندتر کرد. می خواست هرچه زودتر خود را به خانه برساند. در این بعد از ظهر داغ مدینه، فقط کسانی از خانه بیرون می آمدند که کار خیلی مهمی داشتند. همین طور که با عجله راه می رفت، از دور چشمش به کسی افتاد که زیر آفتاب سوزان در زمین کشاورزی اش مشغول کار بود. با خودش گفت: عجب آدم حریص و دنیاطلبی! مگر پول و مال دنیا چقدر ارزش دارد که انسان این گونه خودش را برای به دست آوردن آن به زحمت بیندازد؟ خوب است او را نصیحت کنم. کمی که نزدیک تر شد، تعجبش بیشتر شد. درست می بینم؟ او محمد بن علی (امام باقر علیه السلام) است؟! بین چگونه عرق می ریزد و کار می کند؟!»

— سلام علیکم

امام علیه السلام ایستاد. نفس زنان و عرق ریزان جواب سلامش را داد و دوباره

مشغول به کار شد.

— آخر بزرگی از بزرگان قریش، در این هوای گرم با این حال عرق

بریزد و به دنبال دنیا باشد؟! اگر همین حالا مرگ شما فرا رسد و

شما در این حال بمیرید چه خواهید کرد؟!

حضرت لحظه ای دست از کار کشید و فرمود:

«اگر در این حال مرگم فرا رسد، در حال

عبادت خدا از دنیا رفته ام. من تلاش می کنم تا با

کار کردن، خودم و خانواده‌ام را از کمک دیگران بی‌نیاز سازم. این عبادت خداوند است. اگر قرار باشد از چیزی بترسم، باید از این بترسم که در حال گناه و معصیت مرگم فرا رسد. سرش را پایین انداخت و کمی فکر کرد. چه جواب حکیمانه‌ای! می‌خواستم او را نصیحت کنم، اما او مرا نصیحت کرد. خدا را شکر که به اشتباهم پی بردم...»^۱

رسول خدا درباره اهمیت و ارزش کار چه می فرماید ؟

فواید کار کردن را بنویسید ؟

بی نیاز شدن - کمک به دیگران - رفع مشکلات اجتماعی - دوری از

تخلفات اجتماعی

ثمرات کار و کوشش

کار و تلاش برای بی نیاز شدن از دیگران، نه تنها ناپسند نیست؛ بلکه جزء عبادت های بزرگ قرار دارد.

رسول خدا ﷺ در این باره می فرماید :

عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن، کار و کسب حلال است.*

فایده دیگر کار کردن، توانایی برای انفاق، سخاوتمندی و مشارکت در کارهای خیر است. شما هیچ انسان عاقلی را نخواهید یافت که دوست داشته باشد از پاداش بزرگ خداوند به سخاوتمندان، محروم شود. کسی که خودش نیازمند کمک دیگران باشد، آیا می تواند به دیگران انفاق کند؟ آیا کسی که خودش درآمدی ندارد، می تواند اموالش را سخاوتمندانه در کارهای خیر خرج کند؟

یکی دیگر از ثمرات کار، برطرف ساختن مشکلات اجتماعی است. کار و اشتغال مناسب می تواند از بسیاری از جرائم و تخلفات اجتماعی مانند مزاحمت های خیابانی و تکدی گری، جلوگیری کند.

کار و اشتغال مناسب در جامعه سبب چه چیزی می شود ؟

به نظر شما بیکاری چه مشکلات دیگری در جامعه به وجود می آورد؟

کسب حلال

یکی از اصحاب امام صادق علیه السلام از ایشان پرسید : کسی از راه حرام مالی را به دست می آورد و برای اینکه گناهش پاک شود، از همان مال به فقیران صدقه می دهد، به نزدیکانش رسیدگی می کند و به زیارت خانه خدا می رود. این کارهایش نزد خداوند چگونه است؟

امام علیه السلام فرمود :

آنچه گناهان را پاک می کند، کارهای نیک است، اما کار حرام

نمی تواند حرام دیگری را پاک کند.^۲

بنابراین، اگر کسی اموالش را از راه حرام به دست آورد، مرتکب گناه بزرگی می شود که حتی اگر همه آن اموال را در کارهای خوب نیز مصرف کند، نه تنها گناهانش پاک نمی شود؛ بلکه گناهی به گناهانش افزوده خواهد شد.

۱. جامع الأخبار، ص ۱۳۹. * حفظ شود. ۲. کافی، ج ۵، ص ۱۲۶.

آیا می‌توانید حدس بزنید وارد شدن اموال حرام به زندگی انسان، چه تأثیرات دیگری بر زندگی او خواهد داشت؟

مردی نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: ای رسول خدا، از خداوند بخواهید دعاهای مرا مستجاب کند. رسول خدا فرمود: اگر می‌خواهی به این خواسته‌ها برسی، کسب و کار حلال در پیش بگیر.

این حدیث به یکی از آثار مال حرام در زندگی اشاره می‌کند:

پیام: مستجاب نشدن دعاها.

اکنون به این دو حدیث توجه کنید و مانند نمونه بالا، پیام هر حدیث درباره مال حرام را بنویسید.

۱- امام رضا علیه السلام: مالی که از راه حرام به دست آید، زیاد نخواهد شد

و اگر هم زیاد شود برکتی نخواهد داشت.^۱

پیام:

۲- امیرالمؤمنین علیه السلام: کسی که اموالش را از راه نادرست به دست آورد،

در جای نادرست هم آن را از دست می‌دهد.^۲

پیام:

یک حدیث درباره مال حرام را بیان کنید؟

خیانت در کار

اگر انسان اموالش را از راه حرام مانند دزدی، قمار، خرید و فروش اجناس قاچاق به دست

آورد، آن اموال **حرام** است و کسی حق استفاده از آنها را ندارد.

اما گاهی اوقات انسان با اینکه شغل خوب و حلالی دارد، اموالی که از آن شغل به دست می‌آورد حرام است؛ مثلاً کسی که وسیله بی‌کیفیت را در بسته‌بندی وسیله خوب و با کیفیت قرار می‌دهد و آن را با قیمتی بیشتر می‌فروشد، به همان مقدار که پول بیشتری دریافت می‌کند مال او حرام می‌شود و

۱. همان. ۲. غررالحکم.

واجب است آن را به خریدار برگرداند؛ و یا کارمندی که موظف است هر روز در محل کارش به انجام امور اداری بپردازد؛ اگر در ساعت کاری به وظایفش نپردازد، پولی که دریافت می‌کند، حق او نیست و استفاده از آن پول برایش حرام است؛ بنابراین، انسان در هر شغلی ممکن است به خاطری توجهی و کوتاهی در انجام وظایفش، گرفتار مال حرام شود.

خداوند دربارهٔ این افراد می‌فرماید :

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ

وای بر کم‌فروشان،

الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ

آنان که وقتی برای خود وزن می‌کنند، حق خود

را به‌طور کامل می‌گیرند،

وَإِذَا كَالَهُمْ أَوْ وَزَنَهُمْ يُخْسِرُونَ

و هنگامی که می‌خواهند برای دیگران پیمانه یا

وزن کنند، کم می‌گذارند.

أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ

آیا اینان نمی‌دانند که زنده می‌شوند؟

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ

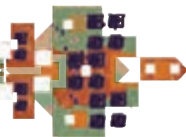
در روزی بزرگ،

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

روزی که همه مردم در برابر پروردگار جهانیان

[برای حساب] بایستند.

خودت را امتحان کن

- ۱- کار کردن چه فوایدی برای فرد و جامعه دارد؟ سه مورد را بیان کنید.
- ۲- چند کار نام ببرید که درآمد آنها حرام است.
- ۳- سه شغل حلال نام ببرید که ممکن است درآمد صاحبان آنها حرام شود.
- ۴- کسب و کار حرام چه آثار بدی بر زندگی انسان دارد؟

پیشنهاد

داستان بازار سیاه (داستان شماره ۳۳ از کتاب داستان راستان، نوشته استاد شهید مرتضی مطهری) را بخوانید و آن را برای دوستانتان بازگو کنید.

بیشتر بدانیم

برو کار می‌کن ...

دیگر طاقتش تمام شده بود. آن قدر فقیر شده بود که حتی نمی‌توانست برای کودکانش غذایی تهیه کند. نمی‌دانست چه کار کند.

— فقط همین یک راه برایمان باقی مانده است. امروز نزد پیامبر برو و از او کمک بخواه. او حتماً به تو کمک خواهد کرد.

این پیشنهاد همسرش بود.

با اینکه دلش نمی‌خواست از کسی درخواست کمک کند، ولی چیز دیگری به نظرش نمی‌رسید. به مسجد آمد. رسول خدا با عده‌ای از اصحاب نشسته بود و مشغول گفت‌وگو بود.

گوشه‌ای نشست. منتظر بود تا اطراف پیامبر خلوت شود و بتواند مشکل را با ایشان در میان بگذارد. در این میان ناگهان پیامبر خدا سخنش را قطع کرد و بدون اینکه به او نگاه کند فرمود:

«هر کس از ما کمکی بخواهد ما به او کمک می‌کنیم، ولی اگر کسی دست نیاز پیش دیگران دراز نکند، خداوند او را بی‌نیاز خواهد ساخت».

— یعنی منظور پیامبر چه بود؟ آیا با من بود؟

آن روز چیزی نگفت و به خانه برگشت. اما تا فردا هیچ اتفاقی نیفتاد و فقر و گرسنگی مانند روزهای پیشین به او و خانواده‌اش فشار آورد. فردا دوباره با همان نیت قبلی به مسجد آمد. باز هم رسول خدا بدون اینکه اشاره‌ای به او کند فرمود:

«هر کس از ما کمکی بخواهد ما به او کمک می‌کنیم، ولی اگر کسی دست نیاز پیش دیگران دراز نکند، خداوند او را بی‌نیاز خواهد ساخت».

دیگر مطمئن بود که منظور پیامبر خود اوست. باز هم بی‌آنکه چیزی بگوید به خانه بازگشت.

وقتی فردای آن روز برای سومین بار نزد پیامبر خدا رفت و باز هم همین کلمات را از ایشان شنید، با خودش گفت:

— حتماً در این جملات رسول خدا حکمتی است که هر بار همین سخن را تکرار می‌کند. دیگر از هیچ کس کمک نخواهم خواست. به خدا تکیه می‌کنم و از نیرویی که خداوند در خودم قرار داده است استفاده می‌کنم و از او می‌خواهم در این راه به من کمک کند تا از این پس، هرگز دست نیاز به سوی کسی دراز نکنم.

به خانه آمد. با خودش فکر کرد از من چه کارهایی ساخته است؟

— حداقل می‌توانم به صحرا بروم و مقداری هیزم بیاورم و بفروشم.

از همسایه‌اش تیشه‌ای امانت گرفت. به صحرا رفت و مقداری هیزم جمع‌آوری کرد و به شهر برد و فروخت و برای اولین بار پس از مدتی طولانی حاصل دسترنج خود را به خانه برد.

همین کار را مدتی ادامه داد تا اینکه توانست به مرور زمان برای خودش تیشه و وسایل کار و یک حیوان بارکش بخرد. همین طور کار کرد و کار کرد تا اینکه بالاخره برای خودش صاحب سرمایه شد.

روزی رسول خدا به او رسید و تبسم‌کنان فرمود:

«هر کس از ما کمکی بخواهد ما به او کمک می‌کنیم، ولی اگر کسی دست نیاز پیش دیگران دراز نکند، خداوند او را بی‌نیاز خواهد ساخت».^۱

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد